

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 30. september 2019
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Malene Lejbach
Sagsnr.: 2019-0030-2517
Dok.: 1216138

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 242 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. september 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DF).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 242 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af samrådet den 27. august 2019 om rekordhøje sagsbehandlingstider oplyse, om det er en formildende omstændighed ved fastsættelse af straffen, hvis sagen ikke afgøres inden for rimelig tid, og at gerningsmanden således reelt kan få en kortere straf alene på grund af myndighedernes lange sagsbehandlingstid? I bekræftende fald bedes ministeren oplyse, i hvor mange sager fordelt på politikreds over de seneste 5 år sagsbehandlingstiden, som ikke kan bebrejdes gerningsmanden, har haft betydning for straffens fastsættelse.”

Svar:

Jeg ser med stor alvor på den stigende sagsbehandlingstid i politiet og anklagemyndigheden, og jeg er meget optaget af, at vi finder en løsning på problemet. Det er vigtigt for mig, at der i den forbindelse ses på hele straffesagskæden, så vi ikke risikerer at flytte problemet til et andet led i kæden, hvor sagerne så vil hobe sig op i stedet.

For så vidt angår det konkrete spørgsmål har Justitsministeriet til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Det kan generelt oplyses, at domstolenes straffastsættelse i straffesager – bl.a. i sager om personfarlig kriminalitet – afhænger af en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder, herunder navnlig lovovertrædelsens grovhed og oplysningerne om gerningsmandens forhold, jf. herved de almindelige strafudmålingsbestemmelser i straffelovens §§ 80-82.

I visse tilfælde kan sagsbehandlingstiden fra anmeldelse til dom indgå som en formildende omstændighed ved strafudmålingen.

Det følger således af straffelovens § 82, nr. 13, at det ved straffens fastsættelse i almindelighed skal indgå som en formildende omstændighed, at straffesagen mod gerningsmanden ikke er afgjort inden for en rimelig tid, uden at dette kan bebrejdes gerningsmanden. Bestemmelsen i straffelovens § 82, nr. 13, skal ses i lyset af artikel 6, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og den heraf afledte retspraksis, hvorefter enhver har ret til en retfærdig rettergang inden en rimelig frist. Tilsvarende skal det i almindelighed indgå som en formildende omstændighed, at der er gået så lang tid, siden den strafbare handling blev foretaget, at anvendelse af den sædvanlige straf er unødvendig, jf. straffelovens § 82, nr. 14.

Det beror på rettens konkrete vurdering af sagens samlede om-

stændigheder, om straffen i en sag bør fastsættes under henvisning til bestemmelserne i straffelovens § 82, nr. 13 og 14. I den forbindelse lægges der bl.a. vægt på forbrydelsens karakter, sagens betydning og kompleksitet samt den tiltaltes og myndighedernes adfærd i forbindelse med sagens behandling.

Der er derfor ikke i alle sager, hvor der har været tale om lang sagsbehandlingstid, grundlag for at nedsætte straffen. Endvidere kan der ikke opstilles præcise retningslinjer for, at en bestemt varighed for en sags behandling, f.eks. et bestemt antal måneder eller år, i sig selv medfører, at der foreligger en lang sagsbehandlingstid, der vil kunne føre til en formildelse af straffen. Der findes således i retspraksis eksempler på, at selv meget lange sagsbehandlingstider ikke har medført en nedsættelse af straffen, idet der har foreligget en rimelig begrundelse for, at sagen ikke på et tidligere tidspunkt har kunnet færdigbehandles. Omvendt vil selv kortere sagsbehandlingstider efter retspraksis – afhængig af sagens konkrete omstændigheder – kunne medføre en formildelse af straffen, hvis der ikke kan påvises særlige forhold i sagen, som kan begrunde sagsbehandlingstidens længde.

En overordnet gennemgang af trykt praksis for de seneste 10 år indikerer, at den samlede sagsbehandlingstid fra anmeldelse til dom i 1. instans skal op på mindst 1 ½ år, før domstolene i almindelighed overvejer muligheden for i medfør af straffelovens § 82, nr. 13 og 14, at tillægge sagsbehandlingstidens længde en formildende omstændighed ved straffens fastsættelse. Det bemærkes i den forbindelse, at for så vidt angår sager om personfarlig kriminalitet var politiets og anklagemyndighedens gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 1. halvår 2019 242 dage fra anmeldelse til afgørelse af tiltaltespørgsmålet.

Det skal samtidig understreges, at behandlingen af sager om personfarlig kriminalitet prioriteres højt i politiet og anklagemyndigheden, og udviklingen i sagsbehandlingstiden følges tæt. På landsplan er der netop iværksat en handlingsplan med det formål bl.a. at sætte ekstra fokus på en hurtigere behandling af sager om personfarlig kriminalitet i politikredsene og for at sikre, at sagsbeholdningen og sagsbehandlingstiden i denne type sager nedbringes betydeligt.

Politi og anklagemyndighed er endvidere generelt meget opmærksom på, at alle straffesager fremmes med den fornødne hurtighed, jf. herved retsplejelovens § 96, stk. 2.

Det registreres ikke i politiets sagsstyringssystem POLSAS, såfremt det i en straffesag er tillagt formildende omstændigheder i medfør af straffelovens § 82, nr. 13 og 14, at sagsbehandlingstiden har været lang. Det er derfor ikke muligt at foretage statistiske udtræk, der viser, i hvor mange sager fordelt på politikreds over de seneste 5 år sagsbehandlingstiden, som ikke kan

bebrejdes gerningsmanden, har haft betydning for straffens fastsættelse. Tilvejebringelse af en sådan opgørelse vil forudsætte en meget omfattende og ressourcekrævende manuel gennemgang i alle politikredse af samtlige domme og sager fra den nævnte periode.”